

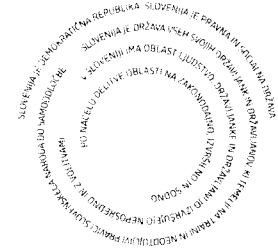

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Postlanska skupina Nova Slovenija - krščanski demokrati

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 70, f: 01 478 98 65, e: ps-nsi@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
Prvopodpisana Iva Dimic

Datum: 24. 11. 2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE	
Prejeto:	24-11-2016
Šifra:	540-02/16-7/1
Povezava:	
EPA:	1630-VII EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Dr. Milan Brglez, predsednik

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 - uradno prečiščeno besedilo, 20/06 - ZNOJF-1, 109/08, 39/11, 48/12) in 114. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13) vlagamo podpisane poslanke in poslanci

PREDLOG ZAKONA O OSEBNI ASISTENCI

in ga na podlagi 114. in 115. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije pošiljamo v obravnavo.

Predlagamo, da Državni zbor obravnava Predlog zakona o osebni asistenci po rednem postopku.

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru RS in pri delu njegovih delovnih teles bo sodelovala poslanka Iva Dimic.

Prilogi:

- predlog Zakona o osebni asistenci,
- podpisi poslank in poslancev:
 - Iva Dimic,
 - Ljudmila Novak,
 - mag. Matej Tonin,
 - Jernej Vrtovec,
 - Jožef Horvat.

I. UVOD

Konvencija o pravicah invalidov (Uradni list RS – MP, št. 10/2008) v 19. členu določa, da »države pogodbenice te konvencije priznavajo enako pravico vsem invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo ter sprejemajo učinkovite in ustrezne ukrepe, ki jim omogočajo polno uživanje te pravice ter polno vključenost v skupnost in sodelovanje v njej, ter zagotavljajo, da: a) imajo invalidi enako kot drugi možnost izbrati stalno prebivališče in se odločiti, kje in s kom bodo živeli in jim ni treba bivati v posebnem okolju; b) imajo invalidi dostop do različnih storitev na domu ter bivalnih in drugih podpornih storitev v skupnosti, vključno z osebno pomočjo, potrebno za življenje in vključitev v skupnost ter za preprečevanje osamljenosti ali izločevanja iz skupnosti«.

Osebna asistenca je pomoč uporabniku pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih uporabnik ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, a jih vsakodnevno potrebuje doma in izven doma, da lahko živi neodvisno in enakopravno življenje v družbi, pomembno prispeva k deinstitucionalizaciji in kot taka predstavlja tudi uresničevanje Konvencije o pravicah invalidov.

Vlada RS se je v Akcijskem programu za invalide 2014-2021 (40. redna seja, 9. januar 2014) v 2. cilju (Bivanje in vključevanje) zavezala, da bo zagotovila sistemsko in zakonsko ureditev področja zagotavljanja osebne asistencije invalidom (ukrep 2.3.).

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Osebna asistenca se v Sloveniji izvaja in financira projektno oziroma programsko, sistemska oziroma zakonska ureditev tega področja pa je načrtovana že več let. Ključni financer je ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo, ki bo programsko financiralo osebno asistenco na osnovi javnega razpisa do konca leta 2018.

Že leta 2010 je bil v javni razpravi prvi predlog zakona o osebni asistenci, ki ga je pripravilo v sodelovanju z invalidi uporabniki in strokovnjaki ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo. Predlog kasneje ni bil posredovan v zakonodajni postopek. Dve leti kasneje je bil vložen preko instituta ljudske iniciative v zakonodajni postopek predlog zakona, ki ga je predlagalo več kot 7000 volivcev. Predlog na seji matičnega odbora v Državnem zboru ni dobil podpore. Decembra istega leta je ponovno ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo, posredovalo v javno razpravo nov osnutek zakona. Tudi v tem primeru kasneje ni bil začel zakonodajni postopek.

Ne glede na navedeno zakonsko praznino, pa se osebna asistenca v Sloveniji izvaja in programsko financira že vrsto let.

Inštitut RS za socialno varstvo je avgusta 2016 objavil analizo izvajanja programov osebne asistencije v letu 2015¹. Iz analize povzemamo, da je bilo v letu 2015 v programe osebne asistencije vključenih 1.125 uporabnikov, v čakalni vrsti pa je bilo še 159 oseb. Med vključenimi prevladujejo gibalno ovirani (44,6 % vseh vključenih). Dobra polovica vključenih prejema enega izmed dodatkov za nego in pomoč druge osebe zaradi invalidnosti. Povprečno prejemajo 12,2 ur asistencije na teden, bi jih pa kar štiri desetine potrebovalo več ur osebne asistencije kot jo prejemajo sedaj. Nadalje velja izpostaviti, da dobre 3/4 prejema osebno asistenco v oblika spremstva, skoraj 60 % pomoč pri opravljanju podpornih dnevni opravil in nekaj manj kot polovica vseh

¹ Spremljanje programov osebne asistencije - analiza izvajanja programov v letu 2015; http://www.irssv.si/upload2/Osebna%20asistenca_IRSSV2016.pdf (29. 10. 2016)

vklučenih pomoč pri opravljanju temeljnih dnevnih opravil. Vseh zaposlenih v okviru programov osebne asistencije je 392, od tega je 366 osebnih asistentov. Iz analize je nadalje razvidno, da je bilo v letu 2015 namenjenih iz različnih virov za izvajanje osebne asistencije skupaj 4,9 mio EUR, od tega 62,5 % iz državnega proračuna.

Predlagatelji zakona ocenjujemo, da je po vseh letih prizadevanja za njegov sprejem, upoštevajoč zaveze Slovenije iz ratificirane Konvencije o pravicah invalidov in Akcijskega programa za invalide 2014 – 2021 ter glede nato, da se osebna asistenca že vrsto let izvaja, končno dozorel čas, da se osebno asistenco zakonsko oziroma sistemsko uredi.

Pri zagotavljanju osebne asistencije gre torej za sistemski podporni ukrep, ki je nujno potreben zaradi preprečevanja in odpravljanja diskriminacije zaradi invalidnosti, hkrati pa je nepogrešljiv vzvod za pravico do samouresničevanja in vključenosti v skupnost.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE ZAKONA

2.1. Namen in cilj

Namen zakona je omogočati invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo o svojem življenju. Zato naj bi se zagotavljala osebna asistenca na domu, na delovnem mestu, pri izobraževanju in pri vključevanju v socialno okolje .

Cilj zakona je zagotoviti podporo invalidu / invalidki pri izvajanju tistih aktivnosti vezanih na vključevanje v družbo, ki jih ne more izvajati sam / sama zaradi vrste in stopnje invalidnosti.

S tem zakonom se uresničuje temeljni namen Konvencije o pravicah invalidov: »Uresničevanje pravice do dostojanstva, enakega obravnavanja, samostojnega življenja in sodelovanja v družbi«. Ravno tako se izpolnjuje 2. cilj Akcijskega programa 20014-2021, ki pravi, da imajo vsi invalidi pravico, da enakovredno in brez diskriminacije izbirajo, kje in kako bodo živeli in so polno vključeni ter sodelujejo v življenju skupnosti.

Uporabniku se z osebno asistenco življenje bistveno spremeni, saj začne sam upravljati s svojim življenjem: odloča o tem, kaj bo počel, kako in kdaj. Postane bolj avtonomen in samozavesten, poveča se mu neodvisnost v odnosu do družinskih članov, počuti se koristnega, saj s svojo aktivnostjo lahko prispeva v skupnosti. Pridobi dostojanstvo, ki je mnogokrat prav zaradi potrebe po veliki pomoči in odvisnosti od bližnjih močno okrnjeno. Osebna asistenca uporabnikom omogoča kar največjo stopnjo neodvisnosti v odnosu do ožjega in širšega okolja.

Zakon prinaša tudi pomembno dodano vrednost z vidika ustvarjanja novih delovnih mest in zaposlitvenih možnosti v poklicu osebni/a asistent/ka.

2.2. Načela

Pri načrtovanju in izvajanju osebne asistencije se upoštevajo naslednja načela:

- spoštovanje dostojanstva in neodvisnosti uporabnika,
- pravica do svobode izbire in odločanja med postopkom uveljavljanja pravice do osebne asistencije in njenim izvajanjem,
- omogočanje vključenosti v skupnost ,
- individualna obravnava,
- zagotavljanje enakih možnosti ter dostopnosti.

2.3. Poglavitne rešitve

Zakon o osebni asistenci kot prvi zakon v Sloveniji obravnava in ureja pravice s področja osebne asistence. Skupaj z Zakonom o izenačevanju možnosti invalidov in drugimi pravnimi akti, v katerih so urejene pravice invalidov, ustvarja pogoje za celostno reševanje vseh ključnih problemov s tega področja.

Zakon v besedilu, ki je priloženo, ureja naslednja področja:

- definicija osebne asistence (kdo so upravičenci, katere storitve se financirajo, povezava z drugimi predpisi);
- izvajanje osebne asistence;
- izvajalce osebne asistence;
- financiranje osebne asistence;
- postopek uveljavljanja osebne asistence.

Predlog ureja tudi vodenje evidence o uporabnikih in izvajalcih osebne asistence ter določa prekrške in globe za kršitelje.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Na podlagi analize izvajanja programov osebne asistence, ki jo je opravil Inštitut RS za socialno varstvo, se ocenjuje, da bi bilo v prvem letu izvajanja zakona približno 250 uporabnikov osebne asistence, poleg njih pa še približno 800 uporabnikov, ki bi bili upravičeni samo do komunikacijskega dodatka. Za izvajanje zakona bi bilo, izhajajoč iz podatkov v navedeni analizi, potrebno zagotoviti skupaj iz proračuna RS približno 8 mio evrov letno.

Ker je na podlagi javnega razpisa s pogodbami zagotovljeno financiranje osebne asistence do konca leta 2018, bi imelo sprejetje zakona vpliv na odhodke iz proračuna prvič v letu 2019.

Na druga javna finančna sredstva zakon nima vpliva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

V državnem proračunu se že zagotavljajo sredstva za programsko financiranje osebne asistence, in sicer po podatkih že navedene analize v višini 3 mio evrov letno.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Vsebina zakona ni predmet urejanja na nivoju EU.

Švedska

Zakonska podlaga ureditvi osebne asistence na Švedskem je Zakon o osebni asistenci (LASS) iz leta 1994. V tem pravnem aktu je uzakonjena pravica do neposrednega financiranja osebne asistence, ki jo lahko uveljavljajo osebe stare do 65 let, ki v vsakdanjem življenju potrebujejo minimalno 20 ur tedenske asistence pri opravljanju osnovnih življenjskih opravil, kot so na primer oblačenje, umivanje, hranjenje, komuniciranje in podobno. Potreba uporabnika po minimalno 20-urni pomoči za opravljanje osnovnih življenjskih opravil na teden je tista meja, ki zagotavlja odobritev osebne asistence s strani državnega organa, uporabnike, ki imajo manjše potrebe, pa

obravnavajo organi na ravni lokalne skupnosti. Te osebe in osebe starejše od 65 let lahko let lahko zaprosijo za podobne storitve, kot je osebna asistenca, vendar nimajo zakonske pravice do neposrednega financiranja teh storitev.

Upravičenci glede na vrsto invalidnosti.

Do osebne asistencije so upravičene osebe, ki spadajo v eno izmed naslednjih skupin:

- osebe z intelektualno oviranostjo oziroma motnjami v duševnem razvoju ali odrasle osebe, ki imajo motnje avtističnega spektra;
- osebe s pridobljeno možgansko poškodbo, ki je posledica bolezni ali poškodbe v odraslosti;
- osebe s hudimi in (dolgo)trajnimi telesnimi ali duševnimi oviranostmi, zaradi katerih v vsakdanjem življenju potrebujejo obsežno pomoč in podporo.

Višina izplačila ni odvisna od finančnega položaja uporabnika in njegove družine. Potreba uporabnika po osebni asistenci je izražena v številu ur pomoči na teden. Najvišjo vrednost ure določi vlada.

Danska

Do osebne asistencije so upravičene osebe s hudimi in (dolgo)trajnimi telesnimi ali duševnimi invalidnostmi, ki zmanjšujejo njihovo zmožnost funkcioniranja v vsakodnevem življenju in potrebujejo pomoč pri izvajanju temeljnih dnevnih opravil (hranjenju, oblačenju/slačenju, osebna higiena, odvajanje). Pomembno je tudi, da je oseba v aktivnem življenjskem obdobju (se šola, dela ali je aktivna v političnih organizacijah, izvajalskih ali uporabniških združenjih). Zakonodaja »teoretično«
glede na vrsto invalidnosti ne izključuje nobene skupine ljudi, vendar pa so v praksi do osebne asistencije v največjem obsegu upravičene težje fizično oziroma gibalno ovirane osebe, ki so zmožne same upravljati osebno asistenco.

Višina odobrenih denarnih sredstev za osebno asistenco ni vezana na finančno stanje uporabnika in njegove družine.

Približno tretjina invalidnih oseb, ki prejema storitve osebne asistencije, ima dnevno štiriindvajseturno pomoč, povprečno pa prejema od 15 do 18 ur osebne asistencije na dan. V letu 2007 je na Danskem približno 2100 uporabnikov prejelo denarna sredstva po omenjenem zakonu, kar je približno 400 uporabnikov na milijon prebivalcev

Nemčija

Pravico do neposrednega financiranja osebne asistencije na federalni ravni zagotavlja socialna zakonodaja. Osebna asistenca je preko osebnih paketov (financiranje le teh je postala ustavna pravica leta 2008) načeloma dostopna invalidom ne glede na vrsto invalidnosti in ne glede na starost, če obstaja potreba pol leta ali več. Osebna asistenca je torej zagotovljena osebam s težjimi oblikami invalidnosti, v praksi predvsem težje gibalno oziroma telesno oviranim osebam. Plačilo storitve je deloma odvisno od dohodkov in premoženja osebe.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1. Administrativne in druge posledice

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Sprejem zakona bo povečal obseg dela Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Predlog zakona nima posledic pri obveznostih strank.

6.2. Presoja posledic za okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3. Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona nima posledic za gospodarstvo.

6.4. Presoja posledic na socialnem področju

Predlog zakona bo izboljšal kvaliteto življenja invalidov in prispeval k povečanju števila zaposlenih.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Izvajanje sprejetega predpisa

Za izvajanje predpisa je pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

II. BESEDILO ČLENOV

I. Splošne določbe

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja pravico do osebne asistencе, storitve osebne asistencе, njeno izvajanje, pogoje in postopek za uveljavljanje pravice, financiranje, nadzor in zbirke podatkov.

2. člen (namen zakona)

- (1) Namen zakona je omogočiti posamezniku oziroma posameznici (v nadaljevanju: uporabnik) na vseh področjih življenja enake možnosti, večjo neodvisnost, aktivnost in enakopravno vključenost v družbo, skladno z določbami Konvencije o pravicah invalidov.
- (2) V zakonu uporabljeni izrazi, zapisani v moški spolni slovnični obliki so uporabljeni kot nevtralni za moške in ženske.

3. člen (definicija osebne asistencе)

- (1) Osebna asistencа po tem zakonu je pomoč uporabniku pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih uporabnik ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, a jih vsakodnevno potrebuje doma in izven doma, da lahko živi neodvisno, aktivno in je enakopravno vključen v družbo.
- (2) Pri izvajanju osebne asistencе mora imeti uporabnik nadzor nad organizacijo in oblikovanjem storitev osebne asistencе glede na lastne individualne potrebe, zmožnosti, življenjske okoliščine, pogoje ter želje. V primeru nezmožnosti upravljanja z lastno asistenco, naloge uporabnika prevzame njegov zakoniti zastopnik.
- (3) Kot osebna asistencа se šteje pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih, vključno s pomočjo pri komunikaciji in obvezni prisotnosti pri uporabniku v primeru najtežjih invalidnosti, pomoč pri podpornih dnevnih opravilih, spremstvo, pomoč na delovnem mestu in izobraževalnem procesu ter pomoč pri drugih dejavnostih in aktivnostih, v katere je uporabnik vključen.
- (4) Uporabniku je zagotovljena prosta izbira izvajalca osebne asistencе oziroma osebnega asistenta.

4. člen (načela osebne asistencе)

Pri načrtovanju in izvajanju osebne asistencе se upoštevajo naslednja načela:

- spoštovanje dostojanstva in neodvisnosti uporabnika;
- pravica do svobode izbire in odločanja med postopkom uveljavljanja pravice do osebne asistencе in njenim izvajanjem;
- omogočanje vključenosti v družbo;
- individualna obravnava;
- zagotavljanje enakih možnosti ter dostopnosti.

5. člen (naloge države)

- (1) Za zagotavljanje in spodbujanje osebne asistence med seboj sodelujejo pristojna ministrstva, lokalne samoupravne skupnosti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije, centri za socialno delo, reprezentativne invalidske organizacije, uporabniki in izvajalci osebne asistence.
- (2) Država je dolžna:
 - načrtovati razvoj osebne asistence in razvijati dejavnost, jo usklajevati z drugimi področji socialne varnosti in sprejemati ustrezne zakonske podlage;
 - zagotavljati pogoje in možnosti za enakomerno dostopnost, učinkovitost in racionalno organiziranost storitev osebne asistence na območju Republike Slovenije;
 - zagotavljati pogoje za izobraževanje in usposabljanje;
 - zagotavljati sredstva za financiranje postopka za uveljavljanje pravice do osebne asistence in izvajanje osebne asistence.

6. člen (uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek)

- (1) V postopku uveljavljanja pravice do osebne asistence se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če posamezna vprašanja v tem zakonu niso urejena drugače.
- (2) Zahtevki, odločbe in pritožbe v postopkih za uveljavljanje pravic po tem zakonu so takse prosti.

II. Osebna asistenca

7. člen (upravičenci)

- (1) Vsakemu, ki izpolnjuje s tem zakonom določene pogoje, ne glede na njegov dohodek ali premoženje, je zagotovljena osebna asistenca pod enakimi pogoji.
- (2) Do osebne asistence je upravičen uporabnik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
 - da zaradi invalidnosti potrebuje pomoč pri opravljanju aktivnosti, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev;
 - da je star od 18 do 65 let;
 - da živi ali bi želel živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj celodnevne institucionalne oskrbe;
 - da potrebuje pomoč najmanj 30 ur tedensko oziroma tudi do 24 ur na dan.
- (3) Uporabnik je glede na ugotovljene potrebe po prvi in četrti alineji prejšnjega odstavka upravičen do enega ali več osebnih asistentov.

- (4) Če je upravičena oseba uveljavila pravico do osebne asistence pred dopolnjenim 65. letom starosti, je lahko ne glede na drugo alinejo prvega odstavka upravičena do osebne asistence tudi potem, ko dopolni to starost. V tem primeru se ponovno oceni potreba po osebni asistenci in odloči o tej pravici.

8. člen **(storitve osebne asistence)**

- (1) Storitve osebne asistence so:

- a) storitve, namenjene osebni pomoči uporabnika:

- pomoč pri oblačenju in slačenju ter zagotavljanju ustrezne telesne temperature;
- pomoč pri uporabi stranišča oziroma pri odvajanju;
- kopanje in pomoč pri umivanju ter vzdrževanju osebne higiene;
- pomoč pri hranjenju in pitju;
- pomoč pri gibanju, posedanju, premeščanju, vstajanju ali nameščanju v ustrezen položaj;
- pomoč pri namestitvi, upravljanju in uporabi ortopedskih in tehničnih pripomočkov, vodenje in pomoč pri orientaciji slepe in gluhoslepe osebe;
- obvezna prisotnost pri uporabniku v primerih najtežje vrste invalidnosti, ki zajema čas, v katerem osebni asistent ni neposredno angažiran pri katerih od zgoraj opisanih aktivnosti, je pa njegova prisotnost nujna;
- izvajanje storitev asistence na domu, ki so povezane z opravljanjem osnovne pomoči uporabniku (čiščenje dihalnih poti, dajanje injekcij, kateterizacija) in ne gre za akutna bolezenska stanja;
- priprava in dajanje zdravil;
- pomoč pri namestitvi in uporabi medicinsko tehničnih pripomočkov;
- druge storitve, namenjene pomoči pri opravljanju opravil namenjenih osebni pomoči, določene s predpisom iz drugega odstavka tega člena,

- b) storitve, namenjene pomoči v gospodinjstvu in drugih dnevnih opravilih:

- pomoč pri pripravljanju hrane in kuhanju;
- pomoč pri čiščenju in vzdrževanju bivalnih prostorov (sesanje, pranje perila, likanje, brisanje prahu, čiščenje oken in tal, opravljanje drobnih hišnih opravil, idr.);
- pomoč pri oskrbi in negi otroka uporabnika/starša ob njegovi prisotnosti in navodilih;
- pomoč pri urejanju osebne dokumentacije;
- pomoč pri oskrbi hišnih ljubljencev;
- pomoč pri vsakodnevnih nakupih in nakupih predmetov trajne rabe;
- druge storitve, namenjene pomoči pri opravljanju podpornih dnevnih opravil, določene s predpisom iz drugega odstavka tega člena,

- c) spremstvo:

- vodenje in pomoč pri orientaciji v prostoru;
- vožnja avtomobila (osebno spremstvo in osebni prevoz);
- pri vključevanju v športne, rekreacijsko športne in kulturne dejavnosti;
- pri ohranjanju zdravja v zdraviliščih in na drugih krajih;
- druga pomoč, ki se nanaša na spremstvo v situacijah, kjer uporabnik pri spremstvu potrebuje pomoč;
- druga pomoč, določena v predpisu iz drugega odstavka tega člena,

- d) pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu:

- namestitvev opreme in pripomočkov ter delovnih in študijskih sredstev;
- pri urejanju in vodenju dokumentacije, branju in pisanju spremljanje na šolske in izven šolske aktivnosti ter spremljanje na izobraževanja in druge aktivnosti v okviru izobraževalnega ali delovnega procesa;
- pomoč pri uporabi informacijsko komunikacijske tehnologije;

- druga pomoč, ki se nanaša na delovni proces oziroma izobraževanje, ki ga opravlja uporabnik določena v drugem odstavku tega člena,
- e) pomoč pri komunikaciji:
- pri branju besedil v prilagojenih načinih sporazumevanja (knjig, strokovne literature, časopisov, literature po izboru uporabnika);
 - pri komunikaciji preko različnih informacijsko komunikacijskih tehnologij na zahtevo uporabnika;
 - prenos vseh informacij iz in v okolje na zahtevo uporabnika;
 - tolmačenje in prenos informacij uporabniku na podlagi slikovnega materiala.
- (2) Podrobnejšo opredelitev storitev osebne asistence določi s predpisom minister ali ministrica, pristojna za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: minister) v sodelovanju z uporabniki.
- (3) Storitve, ki jo opravlja osebni asistent, se opravlja v prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih. V primeru, da uporabnik ni zmožen sam posredovati navodil, to zanj opravlja zakoniti zastopnik. Katera od storitev se izvaja pri posameznem uporabniku, je odvisno od potreb in želja uporabnikov.
- (4) Pravica do osebne asistence se izključuje s celodnevним institucionalnim varstvom, družinskim pomočnikom in dolgotrajno bolnišnično obravnavo.
- (5) Pravica do osebne asistence se ne izključuje s storitvijo pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo. V tem primeru se število odobrenih ur osebne asistence zmanjša za število odobrenih ur iz naslova pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo.
- (6) Pravica do osebne asistence se ne izključuje s pravico do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma pravice do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov. V tem primeru se število odobrenih ur osebne asistence zmanjša za število ur vključenosti v te storitve.

9. člen

(komunikacijski dodatek)

- (1) Če gluhi, slepi ali gluhoslepi uporabniki potrebujejo izmed storitev osebne asistence iz 8. člena tega zakona samo pomoč pri komunikaciji in spremstvu, se jim lahko odobri asistenca v obsegu 5 ur na teden v obliki denarnega nadomestila (komunikacijski dodatek).
- (2) V primeru, da uporabnik iz prejšnjega odstavka prejema dodatek za pomoč in postrežbo na podlagi drugih predpisov, se mu denarno nadomestilo iz prejšnjega odstavka tega člena izplača kot razliko med dodatkom za pomoč in postrežbo in celotnim denarnim nadomestilom, do katerega bi bil upravičen.

III. Izvajalci osebne asistence

10. člen

(izvajalci osebne asistence)

- (1) Osebno asistenco kot dejavnost lahko izvajajo pravne in fizične osebe, katerih namen ustanovitve ni opravljanje pridobitne dejavnosti ali ustvarjanje dobička.

- (2) Osebno asistenco kot dejavnost lahko izvaja tudi uporabnik kot samostojni podjetnik, za izvajanje osebne asistence za svoje potrebe.

11. člen (osebni asistent)

- (1) Osebni asistent je fizična oseba, ki izvaja osebno asistenco za uporabnika, in izpolnjuje pogoje po tem zakonu.
- (2) Fizična oseba lahko izvaja osebno asistenco, če:
- je polnoletna,
 - poslovno sposobna,
 - ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih in
 - ima opravljeno usposabljanje po tem zakonu.

12. člen (pridobitev in izguba statusa izvajalca osebne asistence)

- (1) Izvajalec osebne asistence iz 10. člena tega zakona pridobi status izvajalca osebne asistence z vpisom v register iz 27. člena tega zakona na podlagi odločbe ministrstva, pristojnega za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).
- (2) Izvajalec osebne asistence iz 10. člena tega zakona se vpiše v register izvajalcev osebne asistence, če:
- ima zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistence, ki ima opravljen strokovni izpit po predpisih, ki urejajo področje socialnega varstva, v kolikor izvaja osebno asistenco za več kot 5 uporabnikov,
 - mu ni bila s pravnomočno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s področja socialnega varstva,
 - ima zaposlenega koordinatorja za izvajanje osebne asistence, ki je končal višjo ali visoko šolo, za vsakih nadaljnjih 20 uporabnikov,
 - ima poravnane davke in prispevke.
- (3) Izvajalcu osebne asistence preneha status, če:
- preneha izvajati osebno asistenco in o tem obvesti ministrstvo,
 - preneha obstajati,
 - ne izpolnjuje več pogojev iz prejšnjega odstavka in
 - na podlagi sklepa strokovnega nadzora iz 31. člena tega zakona.
- (4) V primerih iz prejšnjega odstavka minister izda odločbo o izbrisu izvajalca osebne asistence iz registra izvajalcev.

IV. Izvajanje osebne asistence

13. člen (izvedbeni načrt osebne asistence)

- (1) Izvedbeni načrt je pisni dogovor o storitvah osebne asistence, ki jih uporabnik potrebuje glede na odločbo centra za socialno delo o pravici do osebne asistence,

in ga skupaj pripravita uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik in izbrani izvajalec osebne asistencence.

- (2) Izvedbeni načrt osebne asistencence vsebuje obseg in vrsto potrebne pomoči, izbiro enega ali več osebnih asistentov, ki bodo opravljali osebno asistencenco pri uporabniku, terminski plan izvajanja osebne asistencence ter pravice in obveznosti uporabnikov oziroma njihovih zakonitih zastopnikov, osebnih asistentov in izvajalcev.
- (3) Podpisani izvedbeni načrt izvajalec osebne asistencence pošlje v vednost koordinatorju storitev v skupnosti (v nadaljevanju: koordinator) pred začetkom izvajanja osebne asistencence za posameznega uporabnika ter ob vsaki novi odločbi, ki spreminja obseg ur osebne asistencence.
- (4) Obrazec izvedbenega načrta določi minister.

14. člen (izvajanje osebne asistencence)

- (1) Osebna asistencenca se izvaja v mejah odločbe in izvedbenega načrta:
 - ob prisotnosti uporabnika in
 - po njegovih navodilih oziroma predhodnih navodilih zakonitega zastopnika, ki vključujejo, kaj bo osebni asistent delal, kdaj bo delal in kako bo delal.
- (2) Uporabnik lahko izbere kateregakoli izvajalca osebne asistencence iz 12. člena tega zakona.
- (3) Osebni asistenti so dolžni varovati osebne podatke in spoštovati intimnost ter osebno integriteto uporabnika. Enako velja za uporabnika v odnosu do osebnega asistenta.

15. člen (obveza izvajanja osebne asistencence)

- (1) Izvajalci osebne asistencence morajo za uporabnike zagotavljati osebno asistencenco v skladu z odločbo in izvedbenim načrtom.
- (2) Vrsta del in nalog, ki jih opravlja osebni asistent, je opredeljena v izvedbenem načrtu.
- (3) Uporabnik in izvajalec osebne asistencence skupaj izbereta osebnega asistenta.
- (4) Pred začetkom izvajanja osebne asistencence uporabnik seznaniti osebnega asistenta s posebnostmi svoje invalidnosti in vsem drugim, pomembnim za izvajanje osebne asistencence in ga dodatno usposobi.
- (5) Uporabnik in osebni asistent pred začetkom izvajanja osebne asistencence podpišeta dogovor o prevzemu odgovornosti za izvajanje storitev iz 8. člena tega zakona.

16. člen
(zamenjava izvajalca osebne asistence)

- (1) V kolikor osebni asistent ne izvaja dogovorjenih del in nalog, ki jih je uporabnik načrtoval in so mu bili priznane z izvedbenim načrtom ter jih potrebuje, ga ima uporabnik pravico zamenjati.
- (2) V kolikor uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik glede osebnega asistenta postavlja zahteve, ki jih izvajalec ne more izpolniti in v odnosu do asistenta ne ravna v skladu z izvedbenim načrtom ali krši delovno ali kazensko zakonodajo, lahko izvajalec odstopi od izvajanja izvedbenega načrta in skupaj z uporabnikom ter koordinatorjem poišče drugega izvajalca.
- (3) V primeru iz drugega odstavka tega člena je izvajalec dolžan zagotoviti izvajanje osebne asistence dokler se ne zagotovi njeno izvajanje z drugim izvajalcem.

17. člen
(spremljanje dela osebnega asistenta)

- (1) Izvajalec osebne asistence na podlagi evidenčnih listov prisotnosti in razgovorov z osebnim asistentom ter uporabnikom in/ali njegovim zakonitim zastopnikom spremlja, ali osebni asistent uporabniku zagotavlja ustrezno pomoč.
- (2) Izvajalec je dolžan ministrstvu enkrat letno poročati o izvajanju osebne asistence pri uporabniku.
- (3) Evidenco prisotnosti na delu za posameznega osebnega asistenta je dolžan voditi uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik in ga mesečno podpisane s strani uporabnika in osebnega asistenta, posredovati izvajalcu osebne asistence.
- (4) Minister določi vsebino in način poročanja o izvajanju osebne asistence v predpisu iz drugega odstavka 8. člena tega zakona.

V. Programi usposabljanja

18. člen
(usposabljanje osebnih asistentov)

- (1) Osebni asistent je dolžan, preden prične prvič izvajati osebno asistenco, opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom.
- (2) Praktičen del usposabljanja poteka pri uporabniku.
- (3) Oseba, ki uspešno zaključi usposabljanje, pridobi potrdilo o uspešno zaključenem usposabljanju, ki ga izda izvajalec usposabljanja.
- (4) Osebni asistent se mora na poziv izvajalca osebne asistence vsako leto vsaj en delovni dan dodatno izobraževati za opravljanje osebne asistence.
- (5) Podrobnejši program usposabljanja, pogoje za njegovo izvajanje in izbiro izvajalcev določi minister s predpisom iz drugega odstavka 8. člena tega zakona.

19. člen
(usposabljanje uporabnikov)

- (1) Uporabnik osebne asistencije in njegov zakoniti zastopnik, če ga ima, sta dolžna, preden prvič koristita storitve osebne asistencije, opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom.
- (2) Osnovna vsebina programa usposabljanja uporabnikov in zakonitih zastopnikov mora vsebovati: pravice, ki izhajajo iz Konvencije o pravicah invalidov in zakona, ki ureja delovna razmerja, pomen osebne asistencije, odnos in komunikacija uporabnik – osebni asistent, pravice in obveznosti uporabnikov in osebnih asistentov ter izvajalcev osebne asistencije, varstvo in zdravje pri delu in etična seznanitev z etičnimi načeli v socialnem varstvu.
- (3) Uporabnik in zakoniti zastopnik, ki uspešno zaključita usposabljanje, pridobita potrdilo, ki ga izda izvajalec.
- (4) Podrobnejši program usposabljanja, pogoje za njegovo izvajanje in izbiro izvajalcev določi minister s predpisom iz drugega odstavka 8. člena tega zakona.

VI. Postopek uveljavljanja osebne asistencije

20. člen
(postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistencije)

- (1) O pravici do osebne asistencije odloča center za socialno delo, ki je krajevno pristojen po predpisih o socialnem varstvu.
- (2) Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik vloži vlogo za pridobitev pravice do osebne asistencije na pristojnem centru za socialno delo. Vloga mora vsebovati:
 - ime in priimek vlagatelja, EMŠO, naslov prebivališča;
 - navedbo o invalidnosti ali telesni okvari;
 - navedbo o prejemanju dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči;
 - dokazila o morebitnem šolanju oziroma zaposlitvi;
 - datum vložitve in podpis vlagatelja ali zakonitega zastopnika.
- (3) Odločbo o pravici do osebne asistencije izda center za socialno delo na podlagi izvedenskega mnenja.
- (4) V odločbi iz prejšnjega odstavka mora biti vpisan zakoniti zastopnik, če ga uporabnik ima, natančno mora biti opredeljena vrsta storitev osebne asistencije, do katerih je uporabnik upravičen in obseg, v katerem se zagotavlja osebna asistenca.
- (5) O pritožbi zoper odločbo iz prejšnjega odstavka odloči ministrstvo. Pri odločanju o pritožbi ministrstvo lahko pridobi novo izvedensko mnenje.

21. člen (koordinator)

- (1) Koordinator je oseba, ki je z namenom koordiniranja in organiziranja za posameznega uporabnika zaposlena na pristojnem centru za socialno delo.
- (2) Koordinator opravlja naslednje naloge:
 - pomaga uporabniku pri pripravi predloga ocene potreb po osebni asistenci za obravnavo pri izvedencu;
 - skupaj z uporabnikom oziroma njegovim zakonitim zastopnikom sodeluje pri oceni potreb uporabnika;
 - spremlja izvajanje osebne asistence.

22. člen (imenovanje koordinatorjev)

- (1) Koordinator mora, poleg pogojev določenih v zakonu, ki ureja socialno varstvo, za strokovnega delavca in koordinatorja storitev v skupnosti, izpolnjevati še naslednje pogoje:
 - ima najmanj visoko izobrazbo zdravstvene, psihološke, socialne, pedagoške ali druge ustrezne smeri;
 - ima opravljeno usposabljanje za koordinatorja storitev v skupnosti;
 - ni pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora.
- (2) Vsebino, pogoje in način opravljanja usposabljanja iz prve alineje prejšnjega odstavka določi minister.
- (3) Koordinator je zaposlen pri centru za socialno delo, ki strokovno nadzira njegovo delo.
- (4) Sredstva za delo koordinatorjev in usposabljanja se zagotavljajo iz sredstev državnega proračuna.

23. člen (ocena potreb po osebni asistenci in izvedensko mnenje)

- (1) Za ugotovitev obsega in vsebine osebne asistence, daje mnenje strokovna komisija na centru za socialno delo (v nadaljevanju: komisija).
- (2) V primerih, ko se ugotavlja potreba po osebni asistenci, poda izvedensko mnenje komisija v sestavi treh izvedencev, in sicer strokovnjaka s področja socialnega varstva, strokovnjaka s področja zdravstvenega varstva in predstavnika uporabnikov.
- (3) Člani komisije se imenujejo iz seznama oseb, ki so na seznamu ministrstva določeni za posamezno kategorijo oseb iz prejšnjega odstavka tega člena.
- (4) Predlog ocene potreb za obravnavo na komisiji pripravita skupaj koordinator in uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik. Predlog se pripravi na podlagi osebne razgovora z uporabnikom ter po potrebi z njegovo socialno mrežo na domu uporabnika. Pri ocenjevanju vrste, vsebine in obsega potreb koordinator in uporabnik uporabljata standardiziran ocenjevalni obrazec o aktivnostih, za katere uporabnik potrebuje pomoč ali jih sam sploh ne more opraviti.
- (5) Pravica do osebne asistence je izražena v obsegu ur na teden.

- (6) Pri oceni potreb se določi obseg osebne asistence, ki je v kombinaciji s podporno tehnologijo, prilagoditvami življenjskega in delovnega okolja in načrtovanjem infrastrukture brez grajenih ovir potrebna, da ima uporabnik enake možnosti izbire, kot jih imajo drugi državljani.
- (7) Komisija na usklajen predlog koordinatorja storitev v skupnosti in uporabnika oziroma njegovega zakonitega zastopnika poda mnenje, v katerem upošteva:
- aktivnost uporabnika;
 - stopnjo potrebne pomoči;
 - njegov socialni status;
 - vpetost v družinsko življenje in drugo socialno okolje;
 - bivalne razmere, prilagojenost stanovanja in grajene ter komunikacijske ovire v bližnji okolici;
 - stopnjo preostalih zmožnosti, ki jih uporabnik ima za zadovoljevanje lastnih potreb.
- (8) Člani komisije so dolžni opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom.
- (9) Vsebino, pogoje in način opravljanja usposabljanja iz prejšnjega odstavka določi minister, pristojen za invalidsko varstvo.
- (10) Standardizirani ocenjevalni obrazec iz četrtega odstavka tega člena določi minister s predpisom iz drugega odstavka 8. člena tega zakona.

24. člen **(Poročanje o spremembah)**

- (1) Izvajanje osebne asistence pri uporabniku preverja koordinator vsaj enkrat na leto oziroma po potrebi.
- (2) Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik mora koordinatorju in izvajalcu osebne asistence sporočiti vsako spremembo, ki lahko vpliva na upravičenost do osebne asistence, njen obseg ali obdobje prejemanja, takoj, ko je taka sprememba nastala ali je zanjo izvedel. V primeru, da ta sprememba vpliva na širši obseg izvajanja osebne asistence, se ponovno odloča o pravici do osebne asistence.
- (3) V primeru, ko uporabniku preneha institucionalno varstvo po zakonu, ki ureja socialno varstvo, je potrebno zagotoviti uporabniku pravico do osebne asistence vsaj en mesec pred prenehanjem.

VII. Financiranje osebne asistence

25. člen **(določitev cene ure storitve osebne asistence)**

- (1) Cene ure storitve osebne asistence se določi tako, da ta pokrije vse stroške, povezane z zaposlovanjem osebnih asistentov, in stroške povezane z izvajanjem osebne asistence.
- (2) Stroški, povezani z zaposlovanjem osebnih asistentov so plače osebnih asistentov, vključno z vsemi izdatki in dodatki, ki izhajajo iz zakona, ki ureja delovna razmerja in kolektivnih pogodb za področje socialnega varstva ter nadomeščanja v primeru zakonsko dovoljenih odsotnosti. Pri določitvi izhodiščne

plače osebnega asistenta se upoštevajo primerljiva delovna mesta na področju socialnega varstva.

- (3) Stroški, povezani z izvajanjem osebne asistencije, so stroški izvajalcev osebne asistencije (stroški dela in materialni stroški, povezani z izvajanjem upravnno-administrativnih in računovodskih zadev, povezanih z vodenjem, spremljanjem, koordiniranjem in zaposlovanjem osebnih asistentov, poročanjem o porabi sredstev in usposabljanjem osebnih asistentov in uporabnikov), stroški koordinatorjev ter stroški izvedenstva.
- (4) Podrobnejša merila za določanje cene ure storitve osebne asistencije določi minister s predpisom iz drugega odstavka 8. člena tega zakona.

26. člen **(financiranje osebne asistencije)**

- (1) Za vsakega uporabnika pristojni center za socialno delo na podlagi odločbe iz 20. člena tega zakona pripravi individualni izračun financiranja storitve osebne asistencije.
- (2) Izvajalcem osebne asistencije ministrstvo izplačuje enkrat mesečno za tekoči mesec, na podlagi izstavljenega zahtevka dvanajstino odobrenih sredstev za osebno asistenco. Sredstva se izplača najkasneje 10. v mesecu. Isto velja tudi v primeru iz 9. člena tega zakona.
- (3) V primeru, da je uporabnik upravičen do prejemanja dodatka za pomoč in postrežbo oziroma do drugih denarnih prejemkov, ki jih prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči, se mu ta prejemek nameni za sofinanciranje osebne asistencije.
- (4) Vrednost ure asistencije se usklajuje na enak način, kot se usklajujejo cene socialno varstvenih storitev.
- (5) Enkrat letno se opravi poračun na podlagi realiziranega individualnega načrta, ki ga je potrdil koordinator osebne asistencije.
- (6) Sredstva za financiranje osebne asistencije se zagotovijo v državnem proračunu.
- (7) Natančnejši postopek izračuna in obrazec mesečnih zahtevkov določi minister s predpisom iz drugega odstavka 8. člena tega zakona.

VIII. Zbiranje podatkov za potrebe izvajanja osebne asistencije

27. člen **(zbiranje, obdelovanje in hranjenje podatkov za osebno asistenco)**

- (1) Za zbiranje, shranjevanje, posredovanje, uporabo in drugo obdelavo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov, ki so potrebni za izvajanje osebne asistencije, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, če ni s tem zakonom določeno drugače.
- (2) Za namene razvoja in izvajanja osebne asistencije se podatki, ki so potrebni za načrtovanje vrste in obsega storitev osebne asistencije ter spremljanje doseganja

kazalnikov uspešnosti, obdelujejo v obliki, ki onemogoča identifikacijo posameznika.

- (3) Ministrstvo vodi:
- register izvajalcev osebne asistence,
 - evidenco uporabnikov osebne asistence.

28. člen **(register izvajalcev osebne asistence)**

- (1) Za potrebe razvoja in izvajanja osebne asistence ministrstvo vodi register o izvajalcih osebne asistence.
- (2) Register iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:
- zaporedno številko vpisa izvajalca osebne asistence in številko odločbe o vpisu v register;
 - naziv in sedež izvajalca osebne asistence;
 - ime odgovorne osebe in pravni status izvajalca;
 - datum začetka izvajanja osebne asistence;
 - kontaktne podatke izvajalca;
 - datum izbrisa in številko ter datum odločbe o izbrisu iz registra izvajalcev osebne asistence.
- (3) Podatki, vpisani v register, so javni.

29. člen **(evidenca uporabnikov osebne asistence)**

- (1) Za potrebe odločanja o pravici do osebne asistence, načrtovanje politike, spremljanja stanja ter za znanstvenoraziskovalne in statistične namene se vodi informatizirana zbirka podatkov o uporabnikih osebne asistence in njihovih zakonitih zastopnikih (v nadaljevanju: centralna zbirka podatkov). Centralna zbirka podatkov vsebuje naslednje podatke:
- osebne podatke uporabnika osebne asistence in njegovega zakonitega zastopnika (ime in priimek, EMŠO, naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča, rojstni podatki, naslov nudenja osebne asistence, ime in priimek zakonitega zastopnika, če ga uporabnik ima);
 - vrsto invalidnosti dodatek za pomoč in postrežbo oziroma druge denarne prejemke, ki jih prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči;
 - prejemanju drugih vrst pomoči;
 - številko in datum izdaje odločbe o priznanju pravice do osebne asistence;
 - datum pričetka ter prenehanja izvajanja osebne asistence;
 - storitve osebne asistence, ki se mu nudijo;
 - odobrene ure osebne asistence;
 - podatki o izvajalcu, ki mu nudi osebno asistenco.
- (2) Zbirko podatkov iz prejšnjega odstavka obdeluje ministrstvo kot upravljavec centralne zbirke podatkov.
- (3) Podatki iz evidence uporabnikov osebne asistence se hranijo pet let po preteku pravice do osebne asistence, po preteku roka se anonimizirajo.
- (4) Odločbe o pravici do osebne asistence se arhivirajo.

30. člen (pridobivanje podatkov)

- (1) Podatki iz 29. člena tega zakona, ki so po tem zakonu potrebni za uveljavljanje pravice do osebne asistencе, se zbirajo neposredno od uporabnika oziroma njegovega zakonitega zastopnika ter po uradni dolžnosti iz zbirk podatkov iz 2. odstavka tega člena, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblašćeni organi in organizacije. Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik mora centru za socialno delo dati vse podatke, o katerih pooblašćeni organi in organizacije ne vodijo zbirk podatkov.
- (2) Centri za socialno delo in ministrstvo podatke iz prvega odstavka tega člena brezplaćno pridobivajo iz obstojećih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:
 - Ministrstva za notranje zadeve – podatke iz centralnega registra prebivalstva (ime in priimek, EMŠO, državljanstvo prebivalca, ki uveljavlja pravice po tem zakonu, stalno ali zaćasno prebivališće, država bivanja, naslov za vroćanje, sprememba osebnega imena, podaljšanje in odvzem roditeljske pravice ter datum prenehanja tega ukrepa, odvzem in vrnitev poslovne sposobnosti, skrbništvo ter datum prenehanja tega ukrepa);
 - centrov za socialno delo – podatke o oblikah druźbenega varstva po zakonu, ki ureja druźbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb, odloćbo o pridobitvi statusa otroka s posebnimi potrebami, podatke o prejemnikih dodatka za nego otroka (ime in priimek, EMŠO, naslov stalnega ali zaćasnega prebivališća, datum izdaje odloćbe, motnja v duševnem razvoju/slep ali slaboviden otrok/gluh ali naglušen otrok/gibalno oviran otrok/otrok z već motnjami);
 - Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – vpogled v izdano odloćbo o dodatku za pomoć in postreźbo (ime in priimek, EMŠO, naslov stalnega ali zaćasnega prebivališća, datum izdaje odloćbe, vrsta invalidnosti in/ali stopnja telesne okvare);
 - upravnih enot – podatke o vojnih invalidih (ime in priimek, EMŠO, naslov stalnega ali zaćasnega prebivališća, datum izdaje odloćbe o pravici do dodatka za pomoć in postreźbo).
- (3) Ob pridobivanju podatkov iz tega člena ni potrebno predhodno seznaniti oseb, na katere se podatki nanašajo.
- (4) Zaradi toćnosti in aźurnosti podatkov iz 29. člena se lahko povezuje centralno zbirko podatkov ministrstva z zbirkami podatkov iz drugega odstavka tega člena na podlagi enotne matićne številke.

IX. Nadzor nad izvajanjem osebne asistencije

31. člen (nadzor)

- (1) Nadzor po tem zakonu obsega:
- nadzor izvedbenega načrta, ki ga izvajata pristojni center za socialno delo in izvajalec osebne asistencije;
 - strokovni nadzor, ki ga izvaja socialna inšpekcija iz zakona, ki ureja socialno varstvo in;
 - finančni nadzor, ki ga izvaja Računsko sodišče Republike Slovenije.
- (2) Za strokovni nadzor po tem zakonu se uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor na področju socialnega varstva.

X. Kazenske določbe

32. člen (prekršek uporabnika)

- Z globo od 250 do 2.500 evrov se kaznuje za prekršek uporabnik po tem zakonu, če:
- v vlogi navaja neresnične podatke,
 - ne sporoči podatkov, na podlagi katerih mu pravica preneha ali se mu zmanjša.

33. člen (prekršek pravne in fizične osebe, ki izvaja osebno asistenco)

- (1) Z globo od 250 do 2.500 evrov se kaznuje fizična oseba, ki izvaja storitve osebne asistencije, čeprav ni izvajalec osebne asistencije po tem zakonu.
- (2) Z globo od 2.500 do 10.000 evrov se kaznuje pravna oseba, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.
- (3) Z globo od 250 do 2.500 evrov se kaznuje izvajalca osebne asistencije, če si namerno neupravičeno pridobi materialno korist na podlagi sporočanja neresničnih podatkov ministrstvu.
- (4) S kaznijo 250 do 2.500 evrov se kaznuje odgovorna oseba izvajalca osebne asistencije v primeru kršitev iz prejšnjega odstavka.

XI. Prehodne in končne določbe

34. člen (roki za izdajo podzakonskih aktov)

Minister izda predpise iz tega zakona v roku enega leta po začetku veljavnosti tega zakona.

35. člen

Ne glede na določbo druge alineje prvega odstavka 7. člena tega zakona se upravičencu lahko dodeli pravica do osebne asistencije tudi po 65. letu starosti, če je bil že pred uveljavitvijo tega zakona kot uporabnik vključen v programe osebne asistencije, ki so se izvajali na podlagi razpisov. V tem primeru se ponovno oceni potreba po osebni asistenci in odloči o tej pravici.

36. člen
(začetek veljavnosti)

Zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Uporabljati se začne s 1. januarjem 2019.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (v nadaljnjem besedilu: Konvencija), ki jo je Slovenija ratificirala leta 2008, je prvi zavezujoč dokument Združenih narodov o človekovih pravicah invalidov. Konvencija v 19. členu določa, da »države pogodbenice te konvencije priznavajo enako pravico vsem invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo ter sprejemajo učinkovite in ustrezne ukrepe, ki jim omogočajo polno uživanje te pravice ter polno vključenost v skupnost in sodelovanje v njej, ter zagotavljajo, da: a) imajo invalidi enako kot drugi možnost izbrati stalno prebivališče in se odločiti, kje in s kom bodo živeli in jim ni treba bivati v posebnem okolju; b) imajo invalidi dostop do različnih storitev na domu ter bivalnih in drugih podpornih storitev v skupnosti, vključno z osebno pomočjo, potrebno za življenje in vključitev v skupnost ter za preprečevanje osamljenosti ali izločevanja iz skupnosti«. Zakon ureja pravico do osebne asistencije, omogoča invalidu, da živi samostojno, aktivno in je enakopravno vključen v družbo.

K 2. členu

Glavni namen Konvencije je spodbujati, varovati in invalidom zagotavljati polno in enakopravno uživanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter spodbujati spoštovanje njihovega prirojenega dostojanstva. To je tudi temeljni namen zakona.

K 3. členu

Opredeljena je definicija osebne asistencije. Osebna asistencija je pomoč uporabniku pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, potrebuje pa jih vsakodnevno doma in izven doma, da lahko živi neodvisno, aktivno življenje in je enakopravno vključen v družbo. Pri osebni asistenci je ključno, da mora imeti uporabnik sam ali preko svojega zastopnika nadzor nad izvajanjem osebne asistencije. To pomeni, da mora biti pri njenem izvajanju aktiven. Osebna asistencija mora biti prilagojena potrebam, zmožnostim, življenjskim okoliščinam in željam uporabnika. V primeru, da uporabnik ni zmožen sam upravljati z osebno asistenco, naloge uporabnika v odnosu do osebnega asistenta prevzame njegov zastopnik.

Osebna asistencija vključuje pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih, pomoč pri podpornih opravilih, spremstvo, na delovnem mestu in pri izobraževanju ter pomoč pri drugih aktivnostih, v katere je uporabnik vključen.

Pri osebni asistenci je ključna vloga uporabnika. On je subjekt, ki izbira izvajalca osebne asistencije oziroma osebnega asistenta.

K 4. členu

Predlog zakona kot temeljna načela določa spoštovanje človekovih pravic in dostojanstva invalidov, pravico do svobode izbire, spodbujanje vključenosti v družbo, individualno obravnavo, zagotavljanje enakih možnosti ter dostopnost. Načela izhajajo iz 3. člena Konvencije, ki kot temeljna načela določa spoštovanje dostojanstva, osebno avtonomijo, ki vključuje svobodo izbire in neodvisnost posameznikov, nediskriminacijo, polno učinkovito sodelovanje in vključevanje v družbo, spoštovanje različnosti in sprejemanje invalidnosti kot dela človeške različnosti in človeškosti, enake možnosti, dostopnost ter enakopravnost moških in žensk.

K 5. členu

Pravica do osebne asistencije je kompleksna pravica, zato je za njeno zagotavljanje in spodbujanje potrebno široko sodelovanje med različnimi institucijami kot tudi nevladnim sektorjem. Sodelovati morajo ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo, lokalne samoupravne skupnosti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Javni

štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije, reprezentativne invalidske organizacije, uporabniki in izvajalci osebne asistencije. Nosilec je ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo.

Naloga države je predvsem načrtovanje razvoja dejavnosti osebne asistencije ter njeno usklajevanje z drugimi področji socialne varnosti, zagotavljanje pogojev za čim bolj enakomerno dostopnost, zagotavljanje pogojev in sredstev za usposabljanje in delovanje komisije za osebno asistenco in koordinatorjev storitev v skupnosti, zagotavljanje financiranja postopkov za uveljavljanje pravice ter sredstev za zaposlovanje osebnih asistentov in samo izvajanje osebne asistencije.

K 6. členu

Člen napotuje na uporabo Zakona o splošnem upravnem postopku pri uveljavljanju pravice do osebne asistencije.

Drugi odstavek določa, da so vsi zahtevki, odločbe in pritožbe po tem zakonu takse prosti.

K 7. členu

Vsakomur, ki izpolnjuje s predlogom zakona določene pogoje, je pod enakimi pogoji, ne glede na njegov dohodek ali premoženje ter njegov priznan status invalidnosti ali diagnozo, zagotovljena pravica do osebne asistencije.

Pogoji, ki jih mora uporabnik izpolnjevati, da lahko uveljavlja osebno asistenco, so potreba po pomoči zaradi invalidnosti pri opravljanju aktivnosti, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev. Drugi pogoj je starost od 18 do 65 let v času uveljavljanja pravice. Glede na to, da je osebna asistencija povezana tudi z odgovornostjo uporabnikov, sposobnostjo upravljanja z osebno asistenco (usposobitev asistentov za delo, spremljanje in nadzor dela, dogovarjanje o delu, in podobno) in neodvisnim življenjem, je predlagana starostna omejitev od 18. do 65. leta. Gre za aktivno dobo in omejitev starosti je povezana tudi z drugimi morebitnimi starostnimi bolezenskimi stanji. Nadaljnji pogoj je, da živi ali bi želel živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj institucij, saj je bistvo osebne asistencije prav v deinstitucionalizaciji. Zadnji pogoj je, da potrebuje osebno asistenco najmanj 30 ur tedensko oziroma tudi do 24 ur na dan. Osebna asistencija je v prvi vrsti namenjena prav tistim uporabnikom, ki potrebujejo najvišjo stopnjo pomoči in so od nje življenjsko odvisni. S tem se jim zagotovi možnost izbire načina življenja, saj so prav zaradi velike potrebe po pomoči sedaj prisiljeni živeti v raznih institucijah, kjer so oropani dostojanstva in možnosti izbire načina življenja. Drugi uporabniki, ki potrebujejo manjše število ur tedenske pomoči, bodo le-to še vedno lahko uveljavljali preko programov pomoči na domu in »posebnih socialnih programov«, ki jih že sedaj izvajajo različne invalidske organizacije in različni zavodi. Tudi v drugih državah kot na primer na Švedskem in na Danskem (glej tudi Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih v uvodu predloga zakona) je krog upravičencev omejen – tako glede na starost kot glede na vstopni prag.

Glede na ugotovljene potrebe in število odobrenih ur osebne asistencije je uporabnik upravičen do enega ali več osebnih asistentov.

Če je upravičena oseba uveljavljala pravico do osebne asistencije pred dopolnjenim 65. letom starosti, je upravičena, da pridobljeno pravico obdrži. V tem primeru se ponovno izvede oceno potreb in odloči o tej pravici in se ne šteje, da gre za obliko invalidnosti, povezano s starostnim obolenjem, kar bo urejal drug zakon.

K 8. členu

Določa se storitve osebne asistencije. Posamezne naloge znotraj storitve so razvrščene v pet sklopov, in sicer:

- storitve, namenjene osebni pomoči uporabnika (temeljna dnevna opravila),
- storitve, namenjene pomoči v gospodinjstvu in drugih dnevni opravilih (podporna dnevna opravila),
- spremstvo,
- pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu,
- pomoč pri sporazumevanju.

Seznam vsebine storitev osebne asistencije je okvirjen, zato podrobnejšo opredelitev storitev določi minister, pristojen za invalidsko varstvo, v sodelovanju s predstavniki uporabnikov.

Vse naloge, ki jih opravlja osebni asistent, se izvajajo v prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih. V primeru, da uporabnik ni zmožen sam posredovati navodil, to zanj opravlja druga oseba, ki jo uporabnik izbere sam, torej zaupnik. Katera od storitev se bo izvajala pri posameznem uporabniku, je odvisno od njegovih potreb in želja.

Pravica do osebne asistencije se izključuje s celodnevni institucionalni varstvom, institutom družinskega pomočnika in dolgotrajno bolnišnično obravnavo, se pa ne izključuje s storitvijo pomoči na domu in pravico do vodenja, varstva in zaposlitve. V takih primerih se sorazmerno zmanjša obseg odobrenih ur osebne asistencije.

K 9. členu

V primeru, da uporabniki s senzorno okvaro zdravja, to so slepi, gluhi in gluhoslepi, potrebujejo samo storitev osebne asistencije kot pomoč pri komunikaciji, se jim lahko odobri komunikacijski dodatek v višini 5 ur na teden. Uporabnik lahko izbere denarno nadomestilo.

V primeru, da uporabnik iz prejšnjega odstavka že prejema dodatek za pomoč in postrežbo, po katerem drugem zakonu, se mu komunikacijski dodatek izplača kot razlika med nadomestilom in dodatkom, ki ga prejema.

K 10. členu

Ta člen omejuje izvajalce osebne asistencije na pravne osebe in fizične osebe (neprofitne, nevladne organizacije), katerih namen ustanovitve ni opravljanje pridobitne dejavnosti ali pridobivanje dobička. Izvajalec je lahko tudi uporabnik kot samostojni podjetnik, če potrebuje asistenco za svoje potrebe.

K 11. členu

Predlog določa, da mora biti osebni asistent polnoleten, poslovno sposoben in oseba, ki ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih. Opraviti mora tudi usposabljanje po tem zakonu.

K 12. členu

Določa se pogoje, ki jih mora izvajalec osebne asistencije izpolnjevati, da se lahko vpiše v register. S tem pridobi status izvajalca osebne asistencije.

Izvajalec se vpiše v register, če ima zaposlenega strokovnega vodjo, ki ima opravljen strokovni izpit iz področja socialnega varstva, v kolikor osebno asistenco izvaja za več kot 5 uporabnikov. Za vsakih nadaljnjih 20 uporabnikov mora imeti zaposlenega koordinatorja za izvajanje osebne asistencije, ki ima končano višjo ali visoko šolo. Izvajalcu ne sme biti s pravnomočno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s področja socialnega varstva in imeti mora poravnane davke in prispevke.

V kolikor izvajalec ne izpolnjuje več pogojev iz tega člena zakona ali na so na podlagi sklepa strokovnega nadzora iz 31. člena tega zakona ugotovljene kršitve, pristojno ministrstvo izda odločbo o izbrisu iz registra.

K 13. členu

Izvedbeni načrt je zapis storitev osebne asistence, ki ga skupaj pripravita uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik in izvajalec osebne asistence. V njem se konkretno opredeli obseg, vrsta in terminski plan izvajanja aktivnosti ter število osebnih asistentov. Izvedbeni načrt predstavlja okvir, znotraj katerega uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik kasneje oblikuje konkreten urnik dela osebnih asistentov. Sestavni del izvedbenega načrta so tudi pravice in obveznosti uporabnikov, s katerim je uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik natančno seznanjen in se jih je dolžan držati. Sestavni del načrta so tudi pravice in obveznosti osebnih asistentov in pravice in obveznosti izvajalcev. Izvajalec pošlje izvedbeni načrt ob začetku izvajanja pravice do osebne asistence ali ob vsaki spremembi pristojnemu centru za socialno delo. Ustrezní obrazec izvedbenega načrta določi minister, pristojen za socialno varstvo.

K 14. členu

Osebna asistenca se izvaja ob prisotnosti in po navodilih uporabnika oziroma po predhodnih navodilih zakonitega zastopnika glede na odločbo in izvedbeni načrt. Osebni asistenti so dolžni varovati osebne podatke in spoštovati intimnost ter osebno integriteto uporabnika. Enako velja za uporabnika oziroma njegovega zakonitega zastopnika v odnosu do osebnega asistenta.

K 15. členu

Določena je obveznost izvajanja osebne asistence. Izvajalci osebne asistence morajo izvajati osebno asistenco skladno z odločbo in izvedbenim načrtom.

Drugi odstavek določa, da asistenta izbereta skupaj uporabnik in izvajalec, Pri tem je treba upoštevati voljo uporabnika.

Pred začetkom izvajanja osebne asistence mora uporabnik asistenta seznaniti z vsemi zadevami, ki so pomembne za njeno izvajanje. Uporabnik asistenta tudi dodatno usposobi. Pred začetkom izvajanja osebne asistence uporabnik in asistent podpišeta dogovor o prevzemu odgovornosti za njeno izvajanje.

K 16. členu

Predlog zakona nudi zaščito izvajalcu osebne asistence in uporabniku.

Če osebni asistent ne izvaja dogovorjenih del in nalog, ki jih je uporabnik načrtoval in so mu bile priznane z izvedbenim načrtom ter jih potrebuje, ga ima uporabnik pravico zamenjati.

V kolikor uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik glede osebnega asistenta postavlja zahteve, ki jih izvajalec ne more izpolniti, npr. določenih osebnostnih lastnosti asistenta ali drugih »spornih« pogojev dela, ali se v odnosu do asistenta ne ravna v skladu z izvedbenim načrtom ali krši delovno in kazensko zakonodajo ali izvajalec zaradi objektivnih razlogov ne more zagotoviti osebne asistence uporabniku, lahko izvajalec odstopi od izvajanja osebne asistence. V obdobju dokler se ne zagotovi asistenca pri drugem izvajalcu, jo je dolžan izvajati dosedanji izvajalec.

K 17. členu

Izvajalec osebne asistence je ves čas izvajanja osebne asistence na podlagi evidenčnega lista dolžan spremljati, če osebni asistent uporabniku nudi ustrezno osebno asistenco.

Izvajalec je dolžan pristojnemu ministrstvu enkrat letno poročati o izvajanju osebne asistencije pri uporabniku oziroma po potrebi ob morebitnih vmesnih spremembah. Poročila morajo služiti kot podlaga za evalvacijo in nenehno skrb za dvig kakovosti storitve ter implementacijo le-te v korist vseh vključenih.

Evidenco prisotnosti na delu za posameznega osebnega asistenta je dolžan voditi uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik in jo mesečno podpisano s strani osebnega asistenta posredovati izvajalcu osebne asistencije.

Minister, pristojen za invalidsko varstvo, določi konkretniji postopek o načinu poročanja izvajanja osebne asistencije.

K 18. členu

Osebni asistent je dolžan pred začetkom izvajanja asistencije opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom. Praktičen del usposabljanja poteka pri uporabniku, saj se s tem zagotovi tudi konkreten praktičen preizkus in uvajanje za konkretno delo ter pridobitev potrebnih znanj in veščin.

Osnovna vsebina programa usposabljanja osebnih asistentov mora vsebovati: pravice, ki izhajajo iz Konvencije in zakona, ki ureja delovna razmerja, pomen osebne asistencije, odnos uporabnik – osebni asistent, osnove osebne nege, pravice in obveznosti uporabnikov, osebnih asistentov in izvajalcev osebne asistencije, varstvo in zdravje pri delu ter etiko pri delu. S tem osebni asistenti pridobijo vpogled v razloge za drugačen pristop v odnosu do uporabnika, vpogled v obstoječe socialno varstvene storitve in razumevanje temeljnih razlik načina izvajanja osebne asistencije glede na npr. dolgotrajno oskrbo, socialno oskrbo ali druge oblike pomoči.

Oseba, ki uspešno zaključi usposabljanje, pridobi potrdilo, ki ga izda izvajalec usposabljanja. Osebni asistent se mora na poziv izvajalca osebne asistencije vsako leto vsaj en delovni dan dodatno izobraževati za opravljanje osebne asistencije.

K 19. členu

Uporabniki in njihovi zakoniti zastopniki, če jih imajo, so dolžni pred prvim začetkom izvajanja osebne asistencije opraviti usposabljanje, za kar po končanem usposabljanju pridobijo potrdilo. Veliko uporabnikov ima namreč zgolj izkušnjo bivanja v instituciji in morajo pridobiti znanja in veščine upravljanja z lastno osebno asistenco (sestavljanje urnikov, vodenje evidence prisotnosti na delu, obveščanje izvajalca o morebitnih odstopanjih, začasnih zadržanostih zaradi bolezni, dopustih), saj so na nek način neformalni delodajalci. Nujno je tudi poznavanje osnov delovnopravne zakonodaje ter varnosti in zdravja pri delu. Izredno pomembno je namreč, da se usposabljanje izvede že pred začetkom izvajanja osebne asistencije, saj se na ta način uporabnike oziroma njihove zakonite zastopnike ustrezno poduči in pripravi na prevzemanje vseh obveznosti in dolžnosti, povezanih z uspešnim upravljanjem osebne asistencije ter aktivnim sodelovanjem pri samem izvajanju.

Vsebina programa usposabljanja je podobna vsebini usposabljanja osebnih asistentov, seveda prilagojena na potrebe in dolžnosti uporabnika pri upravljanju z osebno asistenco.

Uporabnik in zakoniti zastopnik, ki uspešno zaključi usposabljanje, pridobi potrdilo, ki ga izda izvajalec.

K 20. členu

Določa se postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistence. O pravici odloča krajevno pristojen center za socialno delo. V postopku se pridobi izvedensko mnenje

V odločbi mora biti vpisan zakoniti zastopnik, če ga uporabnik ima, natančno mora biti opredeljena vrsta storitev osebne asistence glede na vrsto in stopnjo invalidnosti ter druge okoliščine, do katere je uporabnik upravičen, obseg, v katerem se zagotavlja osebna asistenca.

O pritožbi zoper odločbo centra za socialno delo odloči prisojno ministrstvo. Pri odločanju o pritožbi ministrstvo lahko pridobi novo izvedensko mnenje.

K 21. členu

Predlog zakona po zgledu Zakona o duševnem zdravju uvaja institut koordinatorja storitev v skupnosti. To je oseba, ki ga z namenom koordiniranja in organiziranja osebne asistence za posameznega uporabnika določi pristojni center za socialno delo. Naloga koordinatorja je, da uporabniku oziroma njegovemu zakonitemu zastopniku pomaga pri pripravi predloga ocene potreb po osebni asistenci, sodeluje pri oceni potreb uporabnika, pomaga uporabniku pri izbiri osebnega pomočnika in spremlja izvajanje osebne asistence.

K 22. členu

Predlog zakona določa pogoje, ki jih mora izpolnjevati koordinator storitev v skupnosti. Imeti mora najmanj visoko izobrazbo zdravstvene, psihološke, socialne, pedagoške ali druge ustrezne smeri, opravljen izpit za koordinatorja storitev v skupnosti in da ni pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora.

Koordinator storitev v skupnosti je zaposlen pri centru za socialno delo, ki ga tudi strokovno nadzira. Vsebinsko, pogoje in način opravljanja usposabljanja za koordinatorje določi minister, pristojen za socialno varstvo, sredstva za njihovo delo in usposabljanje pa se zagotavljajo iz sredstev ministrstva, pristojnega za invalidsko varstvo.

K 23. členu

Prvi odstavek določa, da izvedensko mnenje v postopku odločanja o pravici do osebne asistence poda strokovna komisija na centru za socialno delo.

Komisija je sestavljena iz treh članov, in sicer strokovnjaka s področja socialnega varstva, strokovnjaka s področja zdravstvenega varstva in predstavnika uporabnikov. Člane komisije imenuje pristojno ministrstvo, ki vodi seznam oseb za posamezno kategorijo. Za vsak posamezen primer določi komisijo pristojni center za socialno delo iz liste izvedencev.

Predlog ocene potreb pripravita skupaj koordinator in uporabnik. Predlog se pripravi na osnovi obsega potreb po pomoči. Pri oceni potreb se določi obseg osebne asistence, ki je v kombinaciji s pomožno tehnologijo, prilagoditvami življenjskega in delovnega okolja in načrtovanjem infrastrukture brez arhitektonskih ovir potrebna, da ima uporabnik enake možnosti izbire, kot jih imajo drugi državljani. Pri tem je treba predvsem upoštevati, da morajo uporabniki imeti možnost izpolniti vse družbene vloge, npr. v družini, soseščini in širši družbi, z vsemi pravicami in odgovornostmi, vključno z delitvijo dela v družini.

Za boljši vpogled v bivanjske in druge razmere, v katerih uporabnik živi, lahko komisija opravi obisk na domu, pri čemer se seznanijo tudi z njegovo socialno mrežo. Komisija si pri ocenjevanju pomaga tudi z ocenjevalnim obrazcem o dnevni aktivnosti in potrebah, za katere uporabnik potrebuje pomoč ali jih sam sploh ne more opraviti. Pri ocenjevanju vrste, vsebine in obsega potreb koordinator in uporabnik oziroma njegov

zakoniti zastopnik uporabljata standardiziran ocenjevalni obrazec o temeljnih, podpornih in socialnih dnevni aktivnostih, za katere uporabnik potrebuje pomoč ali jih sam sploh ne more opraviti. Tudi uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik lahko z ocenjevalnim obrazcem in opisom tipičnega dne ter opisom dnevnih potreb naredi približno oceno tedenskih potreb po osebni asistenci.

Komisija pri pripravi mnenja upošteva aktivnost uporabnika, stopnjo potrebne pomoči, uporabnikov socialni status, vpetost v družinsko življenje in drugo socialno okolje, bivalne razmere, prilagojenost stanovanja in grajene ter komunikacijske ovire v bližnji okolici in stopnjo preostalih zmožnosti, ki jih uporabnik ima za zadovoljevanje lastnih potreb.

Delo in postopek imenovanja članov komisije, stroške za njeno delo ter vsebino, pogoje in način opravljanja usposabljanja določi minister, pristojen za invalidsko varstvo.

K 24. členu

Izvajanje osebne asistencije pri uporabniku mora koordinator preveriti vsaj enkrat letno oziroma tudi večkrat letno, če je to potrebno.

Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik mora koordinatorju oziroma pristojnemu centru za socialno delo in izvajalcu osebne asistencije sporočiti vsako spremembo, ki lahko vpliva na upravičenost do osebne asistencije, njen obseg ali obdobje prejemanja, takoj, ko je taka sprememba nastala ali je zanjo izvedel (npr. sprememba stopnje uporabnikovih fizičnih zmožnosti, poklicne kariere, prehod iz doma svojih staršev v svoje lastno stanovanje, rojstvo otroka itd.). V primeru, da ta sprememba vpliva na širši obseg izvajanja osebne asistencije, se ponovno odloča o pravici do osebne asistencije.

Osebam, ki nameravajo zapustiti institucijo in zaživeti v svojem stanovanju, je potrebno omogočiti pridobitev osebne asistencije vsaj en mesec pred načrtovano preselitvijo.

K 25. členu

Ta člen določa način postavljanja cene ure storitve osebne asistencije, ki vključuje vse stroške, povezane z zaposlovanjem osebnih asistentov in stroške, povezane z izvajanjem osebne asistencije.

Stroški, povezani z zaposlovanjem osebnih asistentov, stroški dela in materialni stroški, so plače osebnih asistentov, vključno z vsemi izdatki in dodatki, ki izhajajo iz zakona, ki ureja delovna razmerja ali kolektivnih pogodb ter nadomeščanja v primeru zakonsko dovoljenih odsotnosti. Pri določitvi izhodiščne plače osebnega asistenta se upoštevajo primerljiva delovna mesta na področju socialnega varstva.

Stroški, povezani z izvajanjem osebne asistencije so stroški izvajalcev osebne asistencije (stroški dela in materialni stroški, povezani z izvajanjem upravno-administrativnih in računovodskih zadev, z vodenjem, spremljanjem, koordiniranjem in zaposlovanjem osebnih asistentov, poročanjem o porabi sredstev in usposabljanjem osebnih asistentov in uporabnikov), stroški koordinatorjev osebne asistencije in koordinatorjev storitev v skupnosti ter stroški komisije za osebno asistenco.

Podrobnejša merila za določanje cene ure storitve osebne asistencije določi s pravilnikom minister, pristojen za invalidsko varstvo.

K 26. členu

Člen določa financiranje osebne asistencije.

Za vsakega uporabnika pristojni center za socialno delo na podlagi odločbe o pravici do osebne asistencije pripravi individualni izračun financiranja storitve osebne asistencije.

Vsak izvajalec mora mesečno izstaviti zahtevek, ki predstavlja dvanajstino letnega zneska za posameznega uporabnika.

Tretji odstavek določa, da je v primeru, ko je uporabnik upravičen do prejemanja dodatka za pomoč in postrežbo oziroma do drugih denarnih prejemkov, ki jih prejema na podlagi predpisov iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči, se mu ta prejemek nameni za sofinanciranje osebne asistencije.

Tretji odstavek ureja usklajevanje vrednosti ure asistencije. Ta se usklajuje na enak način, kot se usklajuje cene socialno varstvenih storitev.

Vsa sredstva za financiranje osebne asistencije po tem zakonu se zagotovijo v državnem proračunu.

Pomembno je, da bodo sredstva transparentna, saj bo izračun za vsakega posameznika posebej in bo namembnost ter sledljivost popolna, tako tudi odgovornost in možnost odškodnine oz. povračila nenamensko porabljenih ali zlorabljenih sredstev iz tega naslova.

K 27. členu

Predlog zakona za zbiranje, shranjevanje, posredovanje, uporabo in drugo obdelavo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov, ki so potrebni za izvajanje osebne asistencije, napotuje na uporabo določb zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, razen v primerih, ko predlog zakona določa drugače.

Predlog zakona tudi dopušča, da se za namen načrtovanja vrste in obsega storitev osebne asistencije in spremljanja doseganja kazalnikov uspešnosti lahko obdelujejo podatki v anonimizirani obliki.

Ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo, vodi register izvajalcev osebne asistencije in evidenco uporabnikov osebne asistencije.

K 28. členu

Ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo, vodi register izvajalcev osebne asistencije. Register osnovnih podatkov izvajalca vsebuje zaporedno številko izdane odločbe o izvajanju osebne asistencije, naziv in sedež izvajalca osebne asistencije, ime odgovorne osebe in pravni status izvajalca, kontaktne podatke izvajalca datum začetka izvajanja osebne asistencije, datum izbrisa in številko ter datum odločbe o izbrisu iz registra izvajalcev osebne asistencije. Register je javen.

K 29. členu

Evidenco uporabnikov osebne asistencije vodi pristojno ministrstvo. Namen je spremljanje števila uporabnikov osebne asistencije, evalvacija učinkov osebne asistencije, načrtovanje razvoja ukrepov, finančnih obveznosti zavezancev in izvajanje tega zakona.

Evidenca uporabnikov osebne asistencije vsebuje osebne podatke uporabnika osebne asistencije, vrsta invalidnosti, dodatek za pomoč in postrežbo in druge denarne prejemke iz naslova potrebe po nujenju tuje nege in pomoči, številko in datum izdaje odločbe o priznanju pravice do osebne asistencije, datum pričetka ter prenehanja

izvajanja osebne asistencе, storitve osebne asistencе, ki se mu nudijo, odobrene ure osebne asistencе, podatki o izvajalcu, ki mu nudi osebno asistenco.

Podatki iz evidence uporabnikov osebne asistencе se hranijo pet leto po preteku pravice do osebne asistencе, po preteku roka pa se anonimizirajo.

Odločbe o pravici do osebne asistencе se arhivirajo.

K 30. členu

Ureja se način pridobivanja podatkov, ki so potrebni za uveljavljanje pravice do osebne asistencе in se zbirajo neposredno od uporabnika oziroma njegovega zakonitega zastopnika ter po uradni dolžnosti iz zbirk podatkov, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblašćeni organi in organizacije.

Drugi odstavek določa od katerih organov in katere podatke lahko centri za socialno delo in ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo, brezplaćno pridobivajo iz obstojećih zbirk podatkov.

Tretji in četrti odstavek določata, da za pridobivanje podatkov iz tega člena ni treba uporabnike predhodno seznaniti in da se zaradi toćnosti ter ažurnosti podatkov lahko povezuje centralno zbirko podatkov ministrstva z zbirkami upravljavcev iz drugega odstavka tega člena.

K 31. členu

Predlog zakona predvideva več vrst nadzora, ki ga bodo izvajali različni izvajalci. Raćunsko sodišće Republike Slovenije bo v skladu s svojimi pristojnostmi izvajalo finanćni nadzor. Socialna inšpekcija bo izvajala strokovni nadzor nad izvajalci osebne asistencе. Nadzor izvedbenega načrta izvajata pristojni center za socialno delo in izvajalec osebne asistencе.

Za strokovni nadzor po tem zakonu se uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor na področju socialnega varstva, če ta zakon ne določa drugaće.

K 32. členu

V 32. členu predloga zakona je določena globa za prekršće uporabnikov, kadar le-ti v postopku pridobivanja pravice do osebne asistencе navajajo neresnićne podatke oziroma ne sporoćijo podatkov, na podlagi katerih jim pravica do osebne asistencе preneha oziroma se spremeni.

K 33. členu

Globe, določene v 33. členu predloga zakona, se izrećejo fizićnim osebam, ki izvajajo storitve osebne asistencе, čeprav niso izvajalec osebne asistencе po tem zakonu. Prav tako se kaznuje pravno osebo, če ni vpisana v register izvajalcev osebne asistencе, pa opravlja to dejavnost. Kaznuje se tudi namerno neupravićeno pridobitev materialne koristi na podlagi sporoćanja neresnićnih podatkov pristojnemu ministrstvu.

K 34. členu

Prehodna določba določa roke za izdajo podzakonskih aktov. Vse izvršilne predpise iz tega zakona mora pristojni minister izdati najkasneje v enem letu po zaćetku veljavnosti zakona.

K 35. členu

Če je uporabnik uveljavil osebno asistenco pred dopolnjenim 65. letom starosti oziroma jo je že koristil pred uveljavitvijo tega zakona na podlagi javnih razpisov, jo lahko koristi tudi potem, ko dopolni to starost. V tem primeru se ponovno oceni potreba po osebni asistenci in odloći o tej pravici.

K 36. členu:

Zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Ker se osebna asistenca že izvaja na podlagi javnih razpisov in ker pogodbe z izvajalci veljajo do konca leta 2018, se začne zakon uporabljati s 1. januarjem 2019.

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Nova Slovenija - krščanski demokrati

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 70, f: 01 478 98 65, e: ps-nsi@dz-rs.si, www.dz-rs.si

IME IN PRIIMEK	PODPIS
IVA DIMIC	
LJUDMILA NOVAK	
Mag. MATEJ TONIN	
JERNEJ VRTOVEC	
JOŽEF HORVAT	